

Sygn. akt V KK 180/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Marian Buliński (sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

Protokolant Katarzyna Wępa

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Aleksandra Herzoga,
w sprawie K. K.

skazanego z art. 258 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 19 października 2016 r.,

kasacji wniesionych przez obrońców skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 19 listopada 2015 r., sygn. akt II AKa (...)

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w L.

z dnia 16 lipca 2015 r., sygn. akt III K (...),

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Apelacyjnemu,**
- 2. zarządza, na rzecz oskarżonego, zwrot 1500 zł tytułem uiszczonej opłaty od obu kasacji.**

UZASADNIENIE

K. K. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od 9 września 2006 roku do 11 sierpnia 2009 roku w L. innych

miejsowościach województwa (...), brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej określonej, jako K., w skład której wchodził D. N., P. P., R. S. i inne osoby, mającej na celu popełnianie przestępstw, w tym polegających na wprowadzaniu do obrotu środków odurzających oraz substancji psychotropowych, udzielaniu takich środków i substancji innym osobom, dokonywaniu wymuszeń rozbójniczych, pobić, zniszczeń mienia na szkodę osób fizycznych oraz innych przestępstw, tj. o przestępstwo z art. 258 § 1 k.k.

II. w dniu 6 sierpnia 2008 roku miejscowości B. udzielił pomocy objętym odrębnym postępowaniem D. N., pseudonim K., R. S., pseudonim J., P. P., pseudonim P. oraz innym nieustalonym osobom w pobiciu A. M. oraz M. Ś. w ten sposób, że zwabił wymienione osoby w miejsce, w którym czekało ukrytych w lesie co najmniej kilka osób, z których jedna posiadała nóż, a druga broń palną w postaci pistoletu, którzy następnie zaatakowali pokrzywdzonych, znajdujących się w samochodzie marki V. (...), wybijając nożem boczną szybę i oddając w ich kierunku co najmniej dwa strzały z pistoletu, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z powodu ucieczki pokrzywdzonych z miejsca zdarzenia, tj. o przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k.,

III. w dniu 10 sierpnia 2008 roku w L. wziął udział wraz z czterema nieustalonymi mężczyznami w pobiciu Ł. S., którego zaatakowali i przewrócili na ziemię i leżącego kopali po całym ciele, a następnie zadał mu kilka ciosów maczetą, a inni sprawcy kilkakrotnie uderzyli go nożem, powodując obrażenia ciała pokrzywdzonego w postaci ran tłuczonych głowy, klatki piersiowej, obu łuków brwiowych z krwakiem okularowym, rany ciętej uda prawego długości około 30 cm drążącej do kości udowej z uszkodzeniem głowy bocznej mięśnia czworogłowego uda, dwóch ran kłutych uda lewego, jednej drążącej pod kość udową na stronę przyśrodkową z uszkodzeniem głowy bocznej mięśnia czworogłowego uda, naruszające czynności narządów ciała na okres powyżej dni 7, tj. o przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. i art. 159 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 16 lipca 2015 r. [III K (...)] uznał oskarżonego K. K. za winnego:

I. popełnienia czynu zarzucanego mu, a opisanego w części wstępnej wyroku w punkcie I, z tą zmianą iż wpisał, że sprawę D. N., P. P., R. S. i innych wyłączono do

odrębnego postępowania, tj., przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. i za czyn ten na podstawie art. 258 § 1 k.k. skazał go na karę 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolnością,

II. opisanego w punkcie II części wstępnej wyroku, kwalifikowanego jako przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k., z tą zmianą, iż przyjął, że oskarżony działał w rozumieniu art. 65 § 1 k.k. w zorganizowanej grupie przestępczej opisanej w punkcie I części wstępnej wyroku, w zamiarze bezpośrednim, by inne osoby pobiły pokrzywdzonego i w tym celu udzielił co najmniej pomocy napastnikom A. M. w zwabieniu pokrzywdzonego na miejsce przestępstwa, i za to na podstawie art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. skazał go na karę 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

III. czynu, polegającego na tym, że w dniu 10 sierpnia 2008 roku w L. działając w zorganizowanej grupie przestępczej opisanej w punkcie I części wstępnej wyroku, w zamiarze bezpośrednim chcąc by inne osoby dokonały pobicia Ł. S. z użyciem niebezpiecznego narzędzia, udzielił pomocy mężczyznom dotychczas nieustalonym, którzy w dniu 10 sierpnia 2008 r. w L. dopuścili się pobicia Ł. S. w ten sposób, że zaatakowali pokrzywdzonego, przewrócili na ziemię, leżącego kopali po całym ciele, a następnie zadali mu kilka ciosów maczetą, kilkakrotnie zadali cios nożem powodując obrażenia ciała w postaci ran tłuczonych głowy, klatki piersiowej, obu łuków brwiowych z krwakiem okularowym, rany ciętej uda prawego długości około 30 cm drążącej do kości udowej z uszkodzeniem głowy bocznej mięśnia czworogłowego uda, dwóch ran kłutych uda lewego, jednej drążącej kość udową na stronę przyśrodkową z uszkodzeniem głowy bocznej mięśnia czworogłowego uda, naruszające czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni, w ten sposób, że co najmniej udzielił rad i dostarczył im maczety użytej następnie do pobicia pokrzywdzonego, tj. przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 159 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 159 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. skazał go na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolnością.

W miejsce kar jednostkowych Sąd wymierzył oskarżonemu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności.

Apelację od tego wyroku złożył obrońca oskarżonego, zarzucając temuż

orzeczeniu:

1. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku, tj. art.7 k.p.k. poprzez - będące wynikiem nieuwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego - przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów oraz niedostrzeżenie przy wyrokowaniu całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej skutkujące szeregiem nieprawidłowych stwierdzeń oraz ocen, w szczególności zaś tego, że nie zasługują na wiarę wersje zdarzeń prezentowane przez świadka F., na podstawie których Sąd pierwszej instancji dokonał większości relewantnych ustaleń faktycznych, oceniając te zeznania ze szczególną ostrożnością niemniej jednak jako jasne, logiczne, mimo że wynikające z całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodnego argumenty, które dotyczą zarówno formy wyjaśnień oskarżonego wskazują na to, że oskarżony nie tylko nie brał udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, ale nadto nie udzielił nikomu pomocy w popełnieniu jakiegokolwiek czynu zabronionego;
2. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku, tj. przepisu art. 167 k.p.k. w zakresie, w jakim Sąd Okręgowy oddalił wnioski dowodowe obrońcy o przesłuchanie w charakterze świadków M. B. oraz A. J. w sytuacji, w której dowody te mogły doprowadzić do ustalenia okoliczności dotyczących kontaktu K. K. z maczetą, która posłużyła następnie do uszkodzenia ciała Ł. S.;
3. uchybienie przepisom prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 k.p.k. w zakresie, w jakim uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego nie zawiera obligatoryjnych elementów określonych w przepisie art. 424 k.p.k., w szczególności w zakresie braku uznania na jakiej podstawie Sąd I Instancji nie uznał dowodów przeciwnych oraz nie wskazał precyzyjnie na jakich dowodach się oparł i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych opierając się na bliżej nieokreślonych i niesprecyzowanych „faktach notoryjnych”;
4. odnośnie czynu opisanego w pkt I wyroku – obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku, a to art. 410 k.p.k. poprzez - będące wynikiem nieuwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań

wiedzy i doświadczenia życiowego - przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów oraz niedostrzeżenie przy wyrokowaniu całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, skutkujące szeregiem nieprawidłowych stwierdzeń oraz ocen, co pozwoliło na przyjęcie, że w okresie objętym zarzutem istniała zorganizowana grupa przestępcza, w skład której wchodził w szczególności oskarżony K. K.;

5. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że:

a) K. K. udzielił co najmniej pomocy w zwabieniu A. M. na miejsce przestępstwa; w sytuacji, w której oceniony swobodnie, z uwzględnieniem wszelkich okoliczności przedmiotowej sprawy i doświadczenia życiowego materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że oskarżony umyślnie sprowadził A. M. i M. Ś. na miejsce, w którym inne osoby miały go pobić, a do wniosku, że zamiarem K. K. było zaaranżowanie spotkania, którego celem miała być wyłącznie rozmowa a nie dokonywanie jakichkolwiek czynów zabronionych;

b) K. K. udzielił co najmniej rad i dostarczył maczety nieustalonym mężczyznom, którzy dokonali pobicia A. S.;

w sytuacji, w której oceniony swobodnie, z uwzględnieniem wszelkich okoliczności przedmiotowej sprawy i doświadczenia życiowego materiał dowodowy sprawy prowadzi do wniosku, że K.K. nie można przypisać ani, by udzielił jakichkolwiek rad ani, by wręczył komukolwiek maczetę ze świadomością tego, przez kogo i w jaki sposób zostanie ona użyta (tj. z zamiarem umyślnym udzielenia narzędzia prowadzącego do popełnienia czynu zabronionego);

c) K. K. uczestniczył w inkryminowanym okresie w zorganizowanej grupie przestępczej.

Nadto w przypadku uznania przez Sąd Apelacyjny, że ustalenia faktyczne w zakresie roli K. K. w grupie „K.” są poprawne, skarżący zarzucił wyrokowi:

- obrazę prawa materialnego, a to art. 258 § 1 k.k., w szczególności poprzez niewłaściwą interpretację należącego do znamion strony przedmiotowej znamienia udziału w zorganizowanej grupie, polegające w szczególności na niedostrzeżeniu elementów konstrukcyjnych zorganizowanej grupy przestępczej i pominięciu, że w grupie „Kibiców” brak jest elementu „zorganizowania” oraz „przestępczości”.

Z daleko posuniętej ostrożności procesowej, wyłącznie na wypadek uznania

przez Sąd Apelacyjny powyższych zarzutów apelacji za nieuzasadnione, skarżący zarzucił wyrokowi rażącą niewspółmierność kar wymierzonych za wszystkie czyny oraz kary łącznej, przez nienależyte uwzględnienie okoliczności łagodzących wymiar kary, między innymi takich jak okres, jaki minął od popełnienia zarzucanych czynów oraz późniejsze nienaganne zachowanie oskarżonego, a także to, że oskarżony był uprzednio tylko raz karany, a nie jak podał Sąd I instancji wielokrotnie.

W oparciu o to skarżący wniósł o:

- I. uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji; ewentualnie, o:
- II. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od dokonania wszystkich zarzucanych mu czynów, ewentualnie, z daleko posuniętej ostrożności procesowej, o:
- III. obniżenie poszczególnych kar za poszczególne przestępstwa i wymierzenie kary łącznej w wymiarze od dwóch do trzech lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Obrońca oskarżonego pismem z dnia 18 listopada 2015 r. poinformował Sąd odwoławczy, że Sąd Apelacyjny, po rozpoznaniu apelacji prokuratora na niekorzyść oskarżonych, wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2015 r. [II AKa (...)] utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w L. z dnia 27 stycznia 2015 r. [III K (...)], którym sąd ten uniewinnił D. N., P. P. i R. S. od zarzutu popełnienia przestępstw z art. 258 § 1 k.k., tj. od zarzutu brania udziału w zorganizowanej grupie przestępczej określanej jako K., w której to grupie ci oskarżeni mieli działać wspólnie z oskarżonym K. K.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 19 listopada 2015 r. [II AKa (...)] utrzymał w mocy zaskarżony wyrok wobec K. K.

Kasacje od tego wyroku złożyli obrońcy skazanego.

Adw. I. S. zarzuciła temuż orzeczeniu:

- I. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia:

w postaci art. 258 §1 k.k. poprzez jego błędną wykładnię i zastosowanie, a wyrażające się w przypisaniu skazanemu K. K. sprawstwa czynu zabronionego z art. 258 §1 k.k., pomimo iż ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy

oraz inkorporowane przez Sąd Apelacyjny nie wykazały, aby istniała grupa przestępcza o charakterze zorganizowanym, pod nazwą „K.” lub „K.”, członkiem której miał być skazany, zaś ustalony charakter relacji w ramach grupy „K.” vel „K.” nie wskazuje, aby zostały zrealizowane ustawowe znamiona przestępstwa z art. 258 §1 k.k.

II. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, w postaci następujących przepisów kodeksu postępowania karnego:

-art. 433 §1 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., art. 167 k.p.k. oraz art. 424 §1 pkt 1 i 2 i § 2 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie zasadnych wniosków apelacji i utrzymanie w mocy oczywiście niesłusznego i błędnego rozstrzygnięcia, wydanego z rażąco obrazą przepisów postępowania karnego, wyrażającą się w niepełnym uzasadnieniu wyroku, selektywnie przytaczającym i oceniającym zgromadzone w sprawie dowody, bagatelizującym dowody korzystne dla oskarżonego, przy jednoczesnych błędnych ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, a mających wpływ na treść tego orzeczenia, wyrażających się w instrumentalnym posługiwaniu się materiałem dowodowym, który z jednej strony zmierzał do uzasadnienia też aktu oskarżenia przeciwko K. K., zaś z drugiej strony do zdyskredytowania wiarygodności wyjaśnień oskarżonego w ustaleniu przebiegu przedmiotowych zdarzeń, poprzez oparcie się na dowolnie wybranych faktach z bezkrytycznie uznanych za wiarygodne, sprzecznych ze sobą i nie konsekwentnych zeznań M. K., B. S., B. K. i T. F., zaniechaniu wskazania, z jakich powodów nie uznano dowodów przeciwnych do zeznań w/w osób w zakresie istnienia zorganizowanej grupy przestępczej pod nazwą „K.”, a w szczególności zaś braku wykazania, iż domniemana zorganizowana grupa przestępcza charakteryzowała się określoną wewnętrzną strukturą, podziałem funkcji w ramach takiej struktury, a także brakiem wykazania realizacji szeroko określonego w zarzutach katalogu czynów zabronionych, jakich rzekomo mieli dopuszczać się członkowie grupy;

- art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. – poprzez wadliwe uzasadnienie wyroku Sądu II instancji, bez rzetelnego i przekonującego wykazania, czym kierował się Sąd wydając wyrok oraz dlaczego nie uznał za zasadne niektórych zarzutów apelacji (zarzutu obrazy prawa procesowego w postaci art. 167 k.p.k.), w tej mierze poprzestając jedynie na lakonicznym stwierdzeniu, iż „bez względu na to, w jakich

okolicznościach oskarżony wszedł w posiadanie maczety lub kiedy miał ją w rękach, to później posłużyła ona do uszkodzenia ciała pokrzywdzonego”, podczas gdy prawidłowa analiza akt sprawy oraz uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w L. winna doprowadzić Sąd Odwoławczy do konstatacji, iż świadkowie M. B. i A. J. posiadają wiedzę na temat kontaktu K. K. z przedmiotową maczetą, okoliczności tego kontaktu, jak również mogli wskazać Sądowi I instancji nowe okoliczności dotyczące wejścia sprawców przestępstwa, popełnionego na szkodę Ł. S. w posiadanie przedmiotowej maczety, zaś zaniechanie powyższego wskazany wyrok i jego uzasadnienie czyni wadliwym.

W oparciu o to skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku.

Adw. K. P. zarzuciła wyrokowi Sądu Apelacyjnego:

- obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 258 § 1 k.k., polegającą na przyjęciu przez Sądy obu instancji, że K. K. w okresie od 09 września 2006 r. do 11 sierpnia 2009 r. w L. brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej w skład której wchodził D. N., P. P., R. S. i inne osoby, podczas, gdy na mocy prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w L. w sprawie o sygn. akt III K (...) wyżej wymienieni oskarżeni zostali uniewinnieni od zarzutu działania w zorganizowanej grupie przestępczej, a zatem ustalenia Sądów w tym zakresie były błędne, bowiem prowadziły do przyjęcia, że K. K. wchodził w skład grupy, która nie istniała, a nadto z uwagi na fakt braku poczynienia ustaleń, co do kwestii występowania w grupie „K.” zorganizowania oraz przestępczego charakteru tej grupy,
- art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez nieprawidłowe rozważenie zarzutu apelacyjnego polegającego na przekroczeniu prawa do swobodnej oceny dowodów i jednostronnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego wyłącznie pod kątem jego interpretacji na niekorzyść K. K., a w konsekwencji przyjęcie przez Sądy obu instancji, iż:
- K. K. wchodził w skład zorganizowanej grupy przestępczej mającej na celu popełnianie przestępstw, w tym wprowadzanie środków odurzających oraz substancji psychotropowych, udzielanie takich środków i substancji innym osobom, dokonywanie wymuszeń rozbójniczych, pobić, zniszczeń mienia na szkodę osób fizycznych i innych przestępstw, podczas, gdy brak jest jakichkolwiek dowodów

zarówno pośrednich, jak i bezpośrednich wskazujących, że K. K. dopuścił się kiedykolwiek, w jakiegokolwiek formie sprawczej, któregośkolwiek z przestępstw o opisanym wyżej charakterze,

- winę i sprawstwo K. K. potwierdzają fakty notoryjne, w tym postępowania przed Sądem Okręgowym w L. w sprawach o sygn. akt III K (...), III K (...), III K (...), III K (...), czy III K (...), podczas, gdy postępowania w tych sprawach bądź zakończyły się przyjęciem, że rzekomi uczestnicy zorganizowanej grupy przestępczej, w skład której miał wchodzić K. K. w ogóle nie tworzyli takiej grupy (brak znamion czynu z art. 258 § 1 k.k.), bądź były to postępowania dotyczące grupy tzw. Bramki, co w żaden sposób nie jest związane z osobą K. K. i nie potwierdza jego sprawstwa, bądź też postępowania te nadal są w toku, a zatem aktualna pozostaje przesłanka domniemania niewinności, przy czym zważyć należy, że w żadnej z tych spraw K. K. nie występuje w charakterze oskarżonego, ani pokrzywdzonego,

- winę i sprawstwo K. K. w zakresie przypisania mu odpowiedzialności za udzielenie w zamiarze bezpośrednim, by inne osoby pobiły A. M., pomocy w zwabieniu pokrzywdzonego na miejsce przestępstwa uzasadniają zasady logicznego rozumowania pozwalające na przyjęcie, że w tej konkretnie sytuacji nie chodziło o kurtuazyjne rozmowy, a użycie przemocy wobec pokrzywdzonego, podczas, gdy żaden z zebranych w sprawie dowodów na to nie wskazuje,

- art. 5 § 2 k.p.k. i art. 4 k.p.k. poprzez zaniechanie zastosowania zasady zgodnie z którą nie dające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść oskarżonego, a w szczególności ustalenie, że ma żadnych wątpliwości, co do winy i sprawstwa K. K. w zakresie udzielenia innym mężczyznom pomocy w pobiciu Ł. S. poprzez dostarczenie im maczety i całkowite wykluczenie wersji prezentowanej przez oskarżonego na temat możliwego wcześniejszego kontaktu z tym narzędziem, mimo, że taka sytuacja była przecież możliwa,

- art. 366 § 1 k.p.k. i art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez zaniechanie wyjaśnienia przez Sądy obu instancji wszystkich istotnych okoliczności w sprawie, a w szczególności dopuszczenia dowodu z zeznań dwóch zawnioskowanych przez obronę świadków na okoliczność ustalenia w jakich okolicznościach K. K. mógł wejść w posiadania maczety, a co za tym idzie wyjaśnienie okoliczności znalezienia na maczecie odcisku palca tego oskarżonego, który jest wyłącznie dowodem posiadania tego

narzędzia przez oskarżonego, lecz niekoniecznie już dowodem przypisania K. K. odpowiedzialności za to, że maczeta ta została zgodnie z wolą K. K. użyta przez inną osobę do pobicia pokrzywdzonego.

W oparciu o to skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanie nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego w L. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na kasację Naczelnik (...) Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej wniosł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnych.

Na rozprawie przed Sądem Najwyższym prokurator Prokuratury Krajowej wniosł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnych.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zasadność dwóch zarzutów zawartych w obu kasacjach musiała skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu. W takim układzie zbędnym stało się odnoszenie do pozostałych zarzutów (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.).

Zasadny jest zarzut kasacji obrazy art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. Sąd odwoławczy rozpoznając zarzut apelacji obrazy prawa procesowego w postaci art. 167 k.p.k. (przez oddalenie wniosków obrony o przesłuchanie w charakterze świadków dwóch osób na okoliczność kontaktu oskarżonego K. K. z maczetą, która następnie posłużyła do uszkodzenia ciała Ł. S.) aprobuje oddalenie przez Sąd Okręgowy tych wniosków dowodowych poprzestał na konstatacji, że „bez względu na to w jakich okolicznościach oskarżony wszedł w posiadanie maczety lub kiedy ją miał w rękach, to później posłużyła ona do uszkodzenia ciała pokrzywdzonego”.

Ta konstatacja jest błędna w tak dużym stopniu oczywistości, że rodzą się wątpliwości czy sąd II instancji w ogóle rozpoznał ten zarzut apelacji. Z uzasadnienia Sądu odwoławczego wynika wprost, że Sąd ten uznał, iż „rzeczywiście brak dowodów osobowych, że oskarżony fizycznie przekazał napastnikom maczetę, którą później ujawniono w miejscu przestępstwa”, a o tym, że oskarżony miał styczność z tym przedmiotem zdecydowały ujawnione na głównej maczety odciski palców oskarżonego. Sąd Apelacyjny nie zauważył, że oskarżonemu nie zarzucono fizycznego kontaktu z maczetą, lecz dostarczenie tego

przedmiotu napastnikom w celu jego użycia przy popełnianiu przestępstwa pobicia z użyciem niebezpiecznego narzędzia. Dla przypisania czynu w takiej postaci konieczne było ustalenie, że oskarżony udostępnił, czy przekazał maczetę ze świadomością celu w jakim będzie użyta. Gdyby zaaprobować stanowisko Sądu Apelacyjnego wyrażone na str. (...) uzasadnienia w zakresie prawidłowości przyjęcia odpowiedzialności za pomocnictwo do przestępstwa z art. 159 k.k., to odpowiedzialność karna kształtowana by była bez związku z zawinieniem. W tej sytuacji okoliczności w jakich oskarżony zostawił odciski palców na tej maczecie i czy było to związane z przekazaniem jej sprawcy pobicia ma w odniesieniu przypisanego oskarżonemu przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 159 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. decydujące znaczenie w zakresie pobicia z użyciem niebezpiecznego narzędzia oraz rozstrzygnięcie formy udziału w tym przestępstwie (pomocnictwo czy podżeganie).

W obu kasacjach podniesiono także zarzut obrazy prawa materialnego mającego wpływ na treść orzeczenia a to art. 258 § 1 k.k. polegający na przyjęciu przez Sądy obu instancji, że K. K. w okresie od 09 września 2006 r. do 11 sierpnia 2009 r. w L. brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej, w skład której wchodził D. N., P. P., R. S. i inne osoby, podczas, gdy na mocy prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w L. w sprawie o sygn. akt III K (...) wyżej wymienieni oskarżeni zostali uniewinnieni od zarzutu działania w zorganizowanej grupie przestępczej.

Sąd odwoławczy rozpoznając w tym zakresie zarzuty apelacji stwierdził: „Wbrew stanowisku obrony, że niedopuszczalne jest w tej sytuacji uznanie w niniejszym procesie, że oskarżony K. K. funkcjonował w tejże zorganizowanej grupie z wyżej wymienionymi osobami, stwierdzić należy, że ocena taka jest dopuszczalna. Przemawia za tym zasada samodzielności jurysdykcyjnej wyrażona w art. 8 § 1 k.p.k. Przepis ten stanowi, że sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu.

Z art. 8 § 2 k.p.k. wyraźnie wynika, że tylko prawomocne rozstrzygnięcie sądu kształtujące prawo albo stosunek prawny, są wiążące. Natomiast sąd karny nie jest związany ani orzeczeniem sądu karnego zapadłym w innej sprawie, ani też ustaleniami faktycznym lub też treścią wyroku w sprawie jednego ze współsprawców przestępstwa, rozpoznawanej odrębnie, gdy następnie rozpatruje sprawę innego współuczestnika”.

Rzecz jednak w tym, że K. K. oskarżono w pkt I o branie udziału w zorganizowanej grupie przestępczej w skład której wchodził D. N., P. P., R. S. i inne osoby, natomiast Sąd I instancji w pkt I uznał go za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, a opisanego w części wstępnej w punkcie I, z tą zmianą, iż wpisał, że sprawę D. N., P. P., R. S. i innych wyłączono do odrębnego postępowania, tj. czynu z art. 258 § 1 k.k., a w pkt II i III przyjął, że oskarżony działał w rozumieniu art. 65 § 1 k.k. w zorganizowanej grupie przestępczej opisanej w pkt I części wstępnej wyroku.

Zasadne jest stwierdzenie, że „sąd karny nie jest związany ani orzeczeniem sądu karnego zapadłym w innej sprawie, ani też ustaleniami faktycznymi lub treścią wyroku w sprawie jednego ze współsprawców przestępstwa rozpoznawanej odrębnie, gdy następnie rozpoznaje sprawę innego współuczestnika”. Jednakże prawomocne rozstrzygnięcie sądu karnego kształtuje prawo w stosunku do osoby, której sprawę rozpoznano i rozstrzygnięto. Takie rozstrzygnięcie w stosunku do tej osoby jest wiążące w myśl art. 8 § 2 k.p.k. dla każdego Sądu.

Skoro D. N., P. P. i R. S. zostali prawomocnie uniewinnieni od zarzutu wspólnego z oskarżonym K. K. uczestnictwa w zorganizowanej grupie przestępczej, to to rozstrzygnięcie właśnie z mocy art. 8 § 2 k.p.k. jest wiążące dla każdego Sądu karnego w zakresie, że te osoby nie brały udziału w tej zorganizowanej grupie przestępczej.

Zatem Sąd odwoławczy nie mógł bez korekty w opisie czynu utrzymać w mocy wyroku sądu pierwszej instancji, określającego że oskarżony K. brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej, w skład której wchodziły te osoby, oraz że popełnił kolejne dwa przestępstwa działając w zorganizowanej grupie przestępczej opisanej w pkt. I części wstępnej wyroku, w którym to punkcie opisano, że w skład tej grupy wchodziły także te wymienione osoby.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd odwoławczy winien jeszcze raz rozważyć zarzuty podniesione w apelacji i rozstrzygnąć czy dowody zgromadzone w sprawie pozwalają na przypisanie oskarżonemu udziału w zorganizowanej grupie przestępczej (bez udziału w takiej grupie N., P. i S.) oraz popełnienie dwóch kolejnych przestępstw w zw. z art. 65 § 1 k.k. a także czy tych czynów dopuścił się oskarżony, a jeżeli tak, czy przyjęta kwalifikacja prawna tych czynów jest trafna

(por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2002 r. IV KKN 666/97 Lex nr 53004).

Mając to na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

R. G.